

Dosarul nr. 2r-630/21

Prima instanță: Judecătoria Cahul, sediul Central (jud.: D. Bosii)

Instanța de apel: Curtea de Apel Cahul (jud.: R.Petrov, N. Bondarenco, S. Pilipenco)

DECIZIE

10 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Terzinov Elena,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Tampiza Nina împotriva lui Terzinov Elena, persoană interesată Direcția Generală de administrare fiscală Sud a Serviciului Fiscal de Stat cu privire la constatarea faptului cu valoare juridică,

împotriva încheierii 16 august 2021 a Curții de Apel Cahul, prin care a fost restituit apelul declarat de Terzinov Elena împotriva hotărârii din 17 septembrie 2020 a Judecătoriei Cahul, sediul Central,

c o n s t a t ă:

La 30 martie 2018, Tampiza Nina, reprezentată de avocatul Gîrneț Zinaida, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Terzinov Elena, persoană interesată Direcția Generală de administrare fiscală Sud a Serviciului Fiscal de Stat cu privire la constatarea faptului cu valoare juridică.

Prin hotărârea din 17 septembrie 2020 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, acțiunea depusă de Tampiza Nina a fost admisă. S-a constatat faptul acceptării succesiunii legate de Tampiza Nina după decesul mamei sale Graur Maria, decedate la 28 aprilie 2012, asupra întregii mase succesorală, succesiunea fiind acceptată în r-nul Cantemir, s. Țiganca.

La 05 octombrie 2020, Terzinov Elena a depus cerere de apel nemotivată și netimbrată împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acesteia și casarea hotărârii din 17 septembrie 2020 a Judecătoriei Cahul, sediul Central. Totodată, apelanta a indicat că motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul le va prezenta ulterior într-o cerere de apel suplimentară după ce va lua cunoștință de hotărârea integrală a primei instanțe.

Prin încheierea din 24 iunie 2021 a Curții de Apel Cahul, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Terzinov Elena și s-a acordat apelantei un termen de 20 de zile, din momentul recepționării prezentei încheieri, pentru lichidarea neajunsurilor cererii de apel și anume, să prezinte apelul motivat și dovada achitării taxei de stat în mărime de 75 de lei. S-a explicat apelantei că în caz dacă nu vor fi lichidate neajunsurile menționate în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită fără examinare.

Prin încheierea din 16 august 2021 a Curții de Apel Cahul, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) CPC, a fost restituit apelul declarat de Terzinov Elena împotriva hotărârii din 17 septembrie 2020 a Judecătorei Cahul, sediul Central, din motiv că apelanta nu a lichidat neajunsurile cererii de apel în termenul stabilit de instanță.

La 06 septembrie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Terzinov Elena a declarat recurs împotriva încheierii din 16 august 2021 a Curții de Apel Cahul, solicitând casarea încheierii contestate.

În motivarea recursului Terzinov Elena a indicat că hotărârea primei instanțe a fost motivată abia la data de 12 februarie 2021, ulterior întocmind cererea de apel motivată, nu era clar cu care număr de dosar urmează a fi expedită și pe numele cărui judecător.

A afirmat că după recepționarea încheierii instanței de apel din 24 iunie 2021, a depus prin intermediul poștei electronice în adresa Curții de Apel Cahul cererea de apel motivată și dovada de plată a taxei de stat, anexând ca dovadă extras din poșta electronică.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele cauzei atestă că copia încheierii din 16 august 2021 a Curții de Apel Cahul a fost expedită la 18 august 2021 în adresa lui Terzinov Elena (f.d. 140), recepționată de către ultima la 23 august 2021 (f.d. 141).

Astfel, recursul declarat la 06 septembrie 2021 este în termen.

La 20 septembrie 2021 în adresa lui Tampiza Nina, Direcției Generale de administrare fiscală Sud a Serviciului Fiscal de Stat a fost expedită copia cererii de recurs depusă de Terzinov Elena, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, însă intimații nu și-au valorificat dreptul procedural respectiv.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 364 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

Potrivit art. 365 alin. (1) lit. d) și e) și alin. (4) din Codul de procedură civilă, în cererea de apel se indică motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul, probele invocate în susținerea apelului. La cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Conform art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

Din materialele cauzei rezultă că prin hotărârea din 17 septembrie 2020 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, acțiunea depusă de Tampiza Nina a fost admisă.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 05 octombrie 2020 Terzinov Elena a depus cerere de apel nemotivată și netimbrată, solicitând admiterea acesteia, casarea hotărârii din 17 septembrie 2020 a Judecătoriei Cahul, sediul Central. Totodată, apelantul a indicat că motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul le va prezenta ulterior într-o cerere de apel suplimentară după ce va lua cunoștință de hotărârea integrală a primei instanțe.

Prin încheierea din 24 iunie 2021 a Curții de Apel Cahul, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Terzinov Elena și s-a acordat apelantei un termen de 20 de zile, din momentul recepționării prezentei încheieri pentru lichidarea neajunsurilor cererii de apel și anume, să prezinte apelul motivat și dovada achitării taxei de stat în mărime de 75 de lei. S-a explicat apelantei că în caz dacă nu vor fi lichidate neajunsurile menționate în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită fără examinare.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Conform art. 364 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

Potrivit art. 365 alin. (1) lit. d) și e) și alin. (4) din Codul de procedură civilă, în cererea de apel se indică motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul, probele invocate în susținerea apelului. La cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă.

Conform art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

Verificând legalitatea încheierii contestate, în limitele invocate în cererile de recurs, prin prisma respectării de către instanța de apel a normelor de drept procedural, la emiterea acesteia, Colegiul, consideră că, instanța de apel corect, prin încheierea din 16 august 2021, a restituit cererea de apel depusă de Terzinov Elena, or, apelanta nu a îndeplinit, în termen, indicațiile instanței de apel din încheierea din 24 iunie 2021 a Curții de Apel Cahul, emisă în conformitate cu prevederile art. 368 alin. (1) Cod de procedură civilă.

La caz, Colegiul menționează că, termenul de procedură acordat participanților la proces de instanța de judecată este intervalul de timp în interiorul căruia trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori un ansamblu de acte. În acest sens, art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, statuează că, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Astfel, în cazul în care apelantul îndeplinește, în termen, indicațiile din încheiere, apelul se consideră depus la data prezentării inițiale, iar dacă apelantul nu va îndeplini în termen indicațiile instanței de apel, apelul va fi restituit, or, restituirea apelului este sancțiunea aplicată apelantului de către instanța de apel în cazul neîndeplinirii, în termenul acordat, a cerințelor indicate în încheierea de a nu da curs cererii de apel.

Colegiul reține că, termenul de 20 zile, acordat apelantei Terzinov Elena, pentru înlăturarea neajunsurilor la depunerea cererii de apel împotriva hotărârii din 17 septembrie 2021 a Judecătoriei Cahul, sediul Centru, începe să curgă în ziua imediat următoare, datei calendaristice recepționării de către aceasta, a încheierii din 24 iunie 2021 a Curții de Apel Cahul, prin care nu s-a dat curs cererii de apel.

În acest sens, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că, în conformitate cu art. 113 Cod de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

În speța dedusă judecării, se atestă faptul că, încheierea din 24 iunie 2021 a Curții de Apel Cahul a expediată la adresa de domiciliu a lui Terzinov Elena la 28 iunie 2021 (f.d 134), fiind recepționată la data de 06 iulie 2021, fapt confirmat prin avizul de recepție a trimiterii poștale (f.d. 135).

Prin urmare, Colegiul constată că, instanța de apel întemeiat, prin încheierea contestată a restituit cererea de apel depusă de Terzinov Elena împotriva hotărârii din 17 septembrie 2021 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, or, apelanta recepționând la data de 06 iulie 2021, încheierea din 24 iunie 2021 a Curții de Apel Cahul, prin care nu s-a dat curs cererii de apel, nu a îndeplinit în termenul acordat, adică până la data de 26 iulie 2021, indicațiile instanței de apel și nu au prezentat dovada achitării taxei de stat și apelul motivat.

În această ordine de idei Colegiul relevă că termenul de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței, trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte, în conformitate cu art.110 CPC, iar dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător), în conformitate cu art.113 alin.(1) CPC.

Nu poate fi reținut argumentul recurente Terzinov Elena precum că cererea de apel motivată și dovada de achitare a taxei de stat a fost expediată prin intermediul poștei electronice în adresa Curții de Apel Cahul deoarece, este lipsit de suport probatoriu, or, înscrisul anexat la cererea de recurs nu confirmă cu certitudine efectuarea acestei operațiuni, respectiv, expedierea și recepționarea de către instanța de judecată a apelului împotriva hotărârii judecătorești.

Dat fiind cele relatate, se reiterează că restituirea cererii de apel depuse de către Terzinov Elena a fost legală și întemeiată.

În acest context, instanța de recurs conchide că recurenta s-a folosit cu rea-credință de drepturile procedurale, or, recepționând încheierea instanței de apel din 24 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, de a nu da curs cererii de apel, urma să întreprindă toate măsurile necesare, de a proteja drepturile sale de acces la instanță prin depunerea apelului motivat, prezentarea dovezii achitării taxei de stat în termenul stabilit.

Or, în conformitate cu art. 56 alin. (3) Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

La fel, articolul 61 alin. (1) Codul de procedură civilă, prevede că participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

În conformitate cu art. 10 alin.(1) Cod de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că o asemenea soluție este compatibilă cu standardele înserate în textul art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, Curtea Europeană a Drepturilor Omului stabilind în jurisprudența degajată că, în situația în care legislația procesuală permite declararea apelului împotriva hotărârii instanței de fond, instanța superioară poate restricționa dreptul la apel doar dacă constată că apelul respectiv nu corespunde cerințelor legale aplicabile (speța Tudor-Comerț c. Moldovei, hotărârea din 04 noiembrie 2008, definitivă din 04 februarie 2009).

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea recurată este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către recurentă sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea din 16 august 2021 a Curții de Apel Cahul.

În conformitate cu art. 427 lit. a) și art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Terzinov Elena.

Se menține încheierea din 16 august 2021 a Curții de Apel Cahul, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Tampiza Nina împotriva lui Terzinov Elena, persoană interesată Direcția Generală de administrare fiscală Sud a Serviciului Fiscal de Stat cu privire la constatarea faptului cu valoare juridică.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic